

**[Hasle.]**

slaget til Grundlovens § 78. Jeg kan tiltræde, hvad den ærede Ordfører for Udvalget udtalte, men vil dog gerne dertil føje, at jeg ogsaa mener, at der er foregaaet enkelte Realitetsændringer foruden den Tydeliggørelse af Paragraffen, der foreligger.

For det første er Forholdet det, at saaledes som den gamle Paragraf var affattet, hvilede den i hvert Fald paa den Forudsætning, selv om den ikke direkte udtalte det, at Spørgsmaalet om en Erstatnings Størrelse altid var unddraget Domstolenes Afgørelse. Dette var næppe helt rigtigt. Der vilde kunne paavises Tilfælde, hvor det ikke er sket. Derfor er det, jeg mener, at denne Paragraf, som den nu er udformet, rammer det bedre ved at nævne de Tilfælde, hvor Spørgsmaalet kan forelægges Domstolene.

Dernæst er der en Realitetsændring, som jeg synes imødekommer den Del af Kritikken, som efter min Mening maaske var den betydningsfuldeste. Den oprindelige Affattelse forhindrede Lovgivningsmagten, hvis den maatte finde det for godt en Dag, i at henlægge et Erstatningsspørgsmaal direkte til Domstolene, idet den forudsatte, at det højeste, man kunde naa, var det, der stod i Grundloven. I Stedet for kommer nu den indledende Formulering, at Lovgivningsmagten i de „Tilfælde, hvor Lovgivningsmagten har henlagt Spørgsmaalet“ . . . . ., det vil altsaa sige, at Lovgivningsmagten paa dette Omraade staa frit. Hvis Lovgivningsmagten en Dag beslutter sig til at tage Spørgsmaalet om en Erstatningssums Størrelse ind under en Domstols Afgørelse, vil det være muligt. Den er ikke udelukket derfra, og det kunde man med en vis Ret hævde den var efter den oprindelige Formulering.

Endelig er der foretaget en lille Forandring med Hensyn til Spørgsmaalet om de Oplysninger, der skal forelægges for Regeringen, idet det nu hedder, at Regeringen „efter forelagte Oplysninger“ kan tillade denne særlige Form for Appel. Det er en Formulering, der er lidt forskellig fra den oprindelige. Her kunde man jo rejse det Spørgsmaal, om dette ikke betyder, at hvis Staten selv er Part, kan den ikke bringe Spørgsmaalet frem paa den Maade, der staa her, for „forelagte Oplysninger“ tyder paa, at det er noget, der kommer udefra, at det er den private eller den Kommune, som er utilfreds med Afgørelsen, der kan komme og forelægge Regeringen disse Oplysninger, medens dette Udtryk ikke synes mig at passe helt nøje paa, at det er Regeringen selv, der kan forelægge sig selv Op-

lysninger. Jeg tror, at der ud fra et Fortolkningssynspunkt kan være Holdepunkt for at sige, at Regeringen, naar det drejer sig om Statens Sager, i hvert Fald ikke er stillet paa samme Maade, som hvis det er den, fra hvem der eksproprieres, en Kommune eller private, i det hele taget, der er Part i Sagen.

Det skulde glæde mig, om dette mit Synspunkt er rigtigt. Det kan ikke nægtes, at der er noget uheldigt i, at Staten til enhver Tid kan give sig selv Lov til at bringe Sager, som den er utilfreds med, frem, medens Statens Modpart skal komme til Staten og bede om det. Jeg vil gerne bede den højtærede Statsminister udtale sig om, hvorvidt han helt eller delvis er enig i, at den Fortolkning, jeg her har gjort mig til Talsmand for, er mulig.

**Statsministeren (Staining):** Det ligger i Sagens Natur, at jeg kan tiltræde det Indhold, den afgivne Erklæring har, og altsaa anbefale, at man med den i Landstinget foretagne Ændring vedtager Grundlovsforslaget. I Anledning af de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Hasle nu gjorde, skal jeg udtale, at jeg skønner, at der i og for sig ikke er nogen Uenighed. Jeg er enig med det ærede Medlem om, at den Formulering, § 78, Stk. 2, nu har faaet, er tydeligere, og at der utvivlsomt deri ligger det, som det ærede Medlem sagde, at en virkelig udvidet Adgang til Bedømmelse har fundet Sted.

Med Hensyn til det, det ærede Medlem talte om, at Sager kun kan optages, naar der er forelagt Regeringen saadanne Oplysninger, at man skønner, det er begrundet, maa det gælde, at det er den Person eller den Institution, der er behandlet ved Erstatningssummens Fastsættelse, som rejser Sagen. Det har været Formaalet med denne Formulering at slaa fast, at det er ikke den Minister, under hvem Ekspropriationerne som Sag henhører, der selv skal finde paa, at Sagerne skal optages, men der maa forelægges ham Oplysninger fra dem, der føler sig brøstholdne, og hvad enten det er en Institution eller private Personer, maa det være muligt at forelægge til den juridiske Afgørelse saadanne Sager, ogsaa fra Statsinstitutioner, som maatte være Part i en foretagen Ekspropriationsforretning. Jeg tror ikke, der er nogen Uoverensstemmelse mellem det ærede Medlem og mig, og jeg derfor villet bekræfte det i saa Henseende fremsatte.

**Formanden:** Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby har Ordet for en kort Bemærkning.